

መጀመሪያ ቁጥር ၃

የተጠስ

(*People Involved in Translating the Bible*)

□ የሰበር ሃይሮም

(Eusebius Hieronymus)

የጥረሰት አመት - 347 - 420 ዓ.ም

- የሰበር ቅዱስ ፎርማ ወይም "Saint Jerome"
በመብራሪያ ይታወቁል::
- ይህ ስው የካቶለኩ ካሁን ይዘጋል እና የተዘረዘሩ አጥኑ
የነበረ ነው::
- ቅዱስ ፎርማ መጽሐፍ ቅዱስን ከእጻረይልት ወደ ሌቱን
የተረገጠ ስው ሲሆን የተረገጠውም ምልኑት (Vulgate)
በመብራሪያ ይታወቁል::

- በፊት ማለት ተሸው ማህበረሰብ የሚረዳው እንደማለት ነው፡፡ በዚመኑም እብራሪያትን የሚረዳ ስው እና ጥሩ ጥሩት ሲለበት መጽሐፍ ቅዱስን ወደ ለተን ተርጋሚል፡፡ ይህ ተርጋምም እንደ መመዘኛነት (Standard) ያገለግለል፡፡
- ቅዱስ ፎርም እብራሪያትን የተማረው በሌሎ ከዳን በመጀመሪያ በእብራሪያት ሲለተባዬ ሲሆን ለአምስት እመታት በሳይንስ በረሱ በመቆየት ቅንቃዬን ከመቻል አልፎ ለመተርካምም በቀቃል፡፡
- ከዳን ከዳን ደንብ መጀመሪያ በከና ግዢ ቅንቃ የተባዬ ሲለበት የጊዜ የጊዜ የቅንቃ ከሀላፊነትም በፈት ከሚቻለው በሌሎ በጥንትኩኩው ወቂት ለማሳደግ ችልል፡፡ ይህም ለተርጋም ሲሸው እና ለድጋፍ ችልል፡፡

□ ፊን ወክሊች

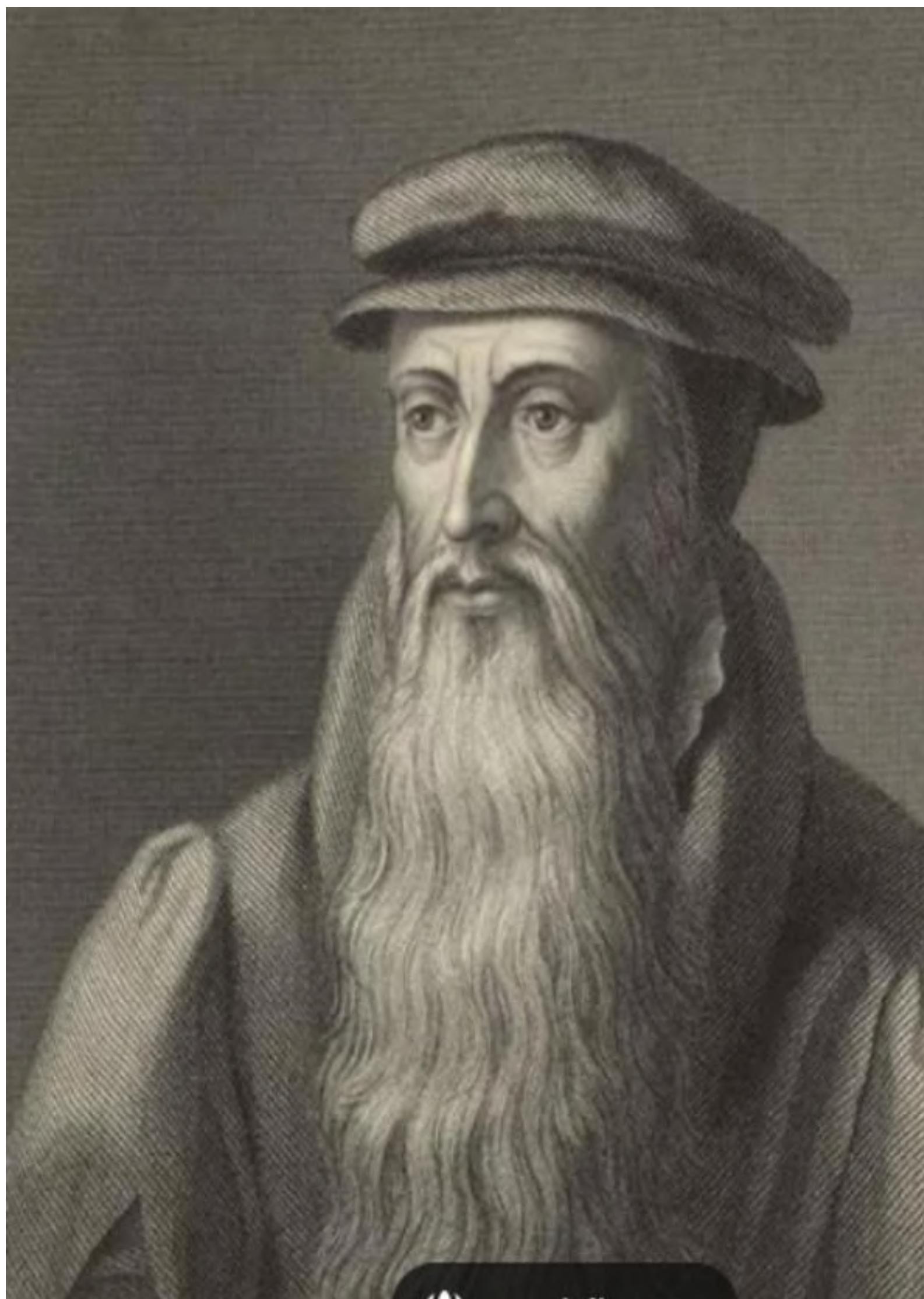
(John Wycliffe)

የየረበት ዘመን - 1320 - 1384

- ፊን ወክሊች በአዲሱ እራተኞች ከፍለ ዘመን የነበረ እንግላዣዎች ልላት እና ተዋል ይደረግ የነበረ ሲሆን "The morning star of reformation" በመባልም ይታወቁል::
- መጽሐፍ ቅዱስንም ከጻልኝት ለተን ወደ እንግላዣኩ የተረገሰው እና እንዲሁም በርከታ ከመጽሐፍ ቅዱስ የተቀዳመኝ መጽሐፍትን የዘረፋ ስው ነው::

- ከዲውም መጽሑፍት መከከል ተሠው ሁዝብ መጽሐፍ
ቅኩስን አለማውቷን ተከተሉ በረከው የነበረችውን
የካተማ በተከርስታያን ያልተገባ ሁጻት እና ስልጣን
ማከበድን ተቋዬዋል::
- በተጨማሪም "ለማርድ" የሚበል የመጽሐፍ ቤት የጥናት
በድን በማቀቃም ቅሉን መሰረት ያደረገ ተምህርታን
የሰራጨው ስው ነው::
- በዘመኑም የሚተማሪ መሳሪያ ስላልነበረ ፎን ወከለፍ እና
ትክታዊ በእጅታው በርካታ መጽሐፍ ቤት የጥናት
በማዘኝት በበዛት ሲያሳይ እንደነበረ ይነገራል::
- ወከለፍ በኖረበት እድሜ የመጽሐፍ ቤት ተደረሰነት
ለማስተካት ተጋትን ያሳያ ስው ነበር::

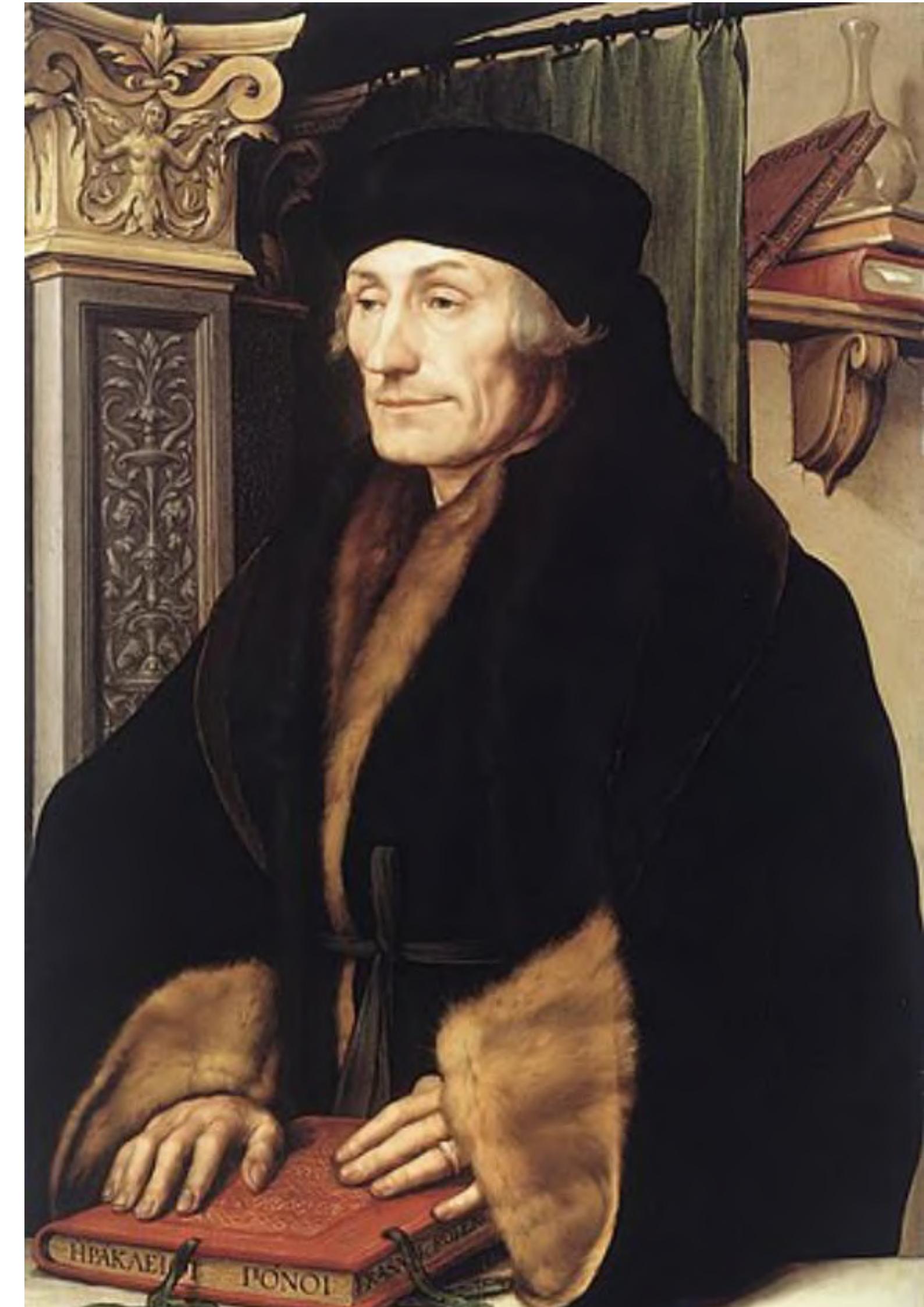
□ ደስደሪያስ አራማስ

(Desiderius Erasmus)

የፍረበት ኮስን - 1466/69 - 1536ዓ.ም

የተወልደ ሌቦ - ይተመዋል: ሆኖንድ

- በጊዜው አብዛኛቸው የጥምህርነት በተከርስቲያናቸው
ይመለከም የነበረውን የሸጻማን ስልጋት ነበር፡፡
- እውጭን በማሳሰሉ የገዢኩ ቅዱቸውን ስጠበቅል፡፡
- ቅዱታዊ ከነበሩ የገዢኩ ምሁዳቸው ተነስቶ እና የእናሳ
ከናን ትርጉማን በላተን የገዢኩ ማጣቀሻ የጊዜ አዘጋጅ፡፡
- በመጀመሩ መቅረብም ለይም እውነትና የመወሆኑ ቅዱስ
ቁለትን መረጃት ለእውነትና መንፈሳዊነት ያለውን
ገልጽል፡፡
- ሁሉተኛውም የእናሳ ከናን እትመጥም በቋላ ለይ
ልተረከቡታት ተህደሰ አስፈማግው ማርቱን ለተር
ለሸጻማን ትርጉማው ተልቅ አበርካቶት አለው፡፡

□ ማርተን ለተር

(Martin Luther)

የፍረበት ኮስን - 1483 - 1546ዓ.ም

የተወልደ ስፍራ - አደሰለበን፡ ይመን

- ማርተን ለተር በንዑው ከነበረች የካቶለኩ በተ ከርስቲያን ልማምዶች ላይ ጥያቄ በማንሳት የጥሪቱስታንት እምነትን እንዲከሸሙ ይነገራል፡
- ይህን እንደ ማርተን አስከ 1505 ደረሰ ከህይማኖታዊ ነገች የራቀ የንዑው መዶበኛ ስው ነበረ ነገር ግን 01505 በተገመው ለህይወቱ አስኝ በሆነ ከስተት ወደ ሂይማኖታዊ ጉዳዮች በይበልጥ ማተካር ይሸሙ፡
- 01507 ከህነትን 01512 ደግሞ በስነ መለከት ዳከተሬቱን ያገኘ ሲሆን በዋተኞበርግ የእጻርሳት ተርጋሳር መሆን ተፈል፡፡

- በእስተምሃው ስለተወካዣ ተደብቅ በነበረበት ውተንበርግ
በተመኑበት ወሰጥ ሲሆን ገዢን አገኝቶ ነበር፡፡
- ከዚህ በቻላ በነበረት ሂይያት የእኩረስዎንን የለተኞ/ገረከ
ትርጉም በመጠቀም መዕክፍ ቅድስን ወደ ይጋመኑና
መተርጋም ተሳል፡፡
- በኛጋመኑና የተተረሰሙ የመጀመሪያው መዕክፍ ቅድስ
የይሁም ተሸው ማህበረሰብ ለረዳቶው በማቻሉ
ቁለቶች ተኩታው ሲለበር ለተሟደሰው መቀጣል ተለቁ
አስተዋሪን አበርከቻል፡፡

□ ተወደር ሌዘ

(Theodore Beza)

የጥረሰት ዘመን - 1519 - 1605ዓ.ም

የተወልደ ስራ - ሰነድ: ፳፻፷፭

- በጀት በነበረው የጥሬክስትንት ተከናሽ ላይ ከጅን
ከለሰን ወር ተሳቂ እና ያሳይ ስው ነበር::
- የቴወደር በዚ የእኩል ከፊን የግዢ እና የለተን ተርጉምች
ለጀት እና ለከዚው መጽሐፍ ቅዱስ ተርጉምች
መስረታዊ ምንም ነበር::
- ተወደር በዚ በ 1565 እና በ 1604 መከከል በግዢ በዘመ
የእኩል ከፊን እትምችን አሳተሚል ለእነዚህም
የእራስመስን እትምች መስረት አድርን እንዲሁም
በተጨማሪ ጥንቃቄ ሰሁርዎችን እና ከራሻ ግምታዊ
ማኅናያዎችን አከታል::

□ርዕስት አስቴኑ/ስቴፏናስ

(Robert Estienne / Stephanus)

የፍረበት ዘመን - 1503 - 1559ዓ.ም

የተወልደ ስራ - ፌሮ, እረንሰድ

- በመጀከና ቅዱስ ላይ በሰራው ስራ በጽሁፍና
ትክክለኛነት እና የእዳሪና ጥሩት የሚታወቁ የፊርማዎች
አያዝና ነበር::
- 1551 እትመድም በግረክ ቅኑቁ የተዘረፈ የእዲስ ከፊን
እትመድም በእራሳስዣ እትም ላይ ተመስርቶ የተወሰነ
ማኩኩያዎችን ከተመማሪ ከተገኘት ጥናታዊ ዝተጠናቸው
ያካተት ነበር::
- በተመማሪ እስቴናናስ በ1551 ባወጣው እትመድ የምዕራፍ
ቀጥረቸውን ያካተቱ ሲሆን ይህም በመጀከና ቅዱስ
አንበባያን ዘንድ ተልቅ ማኩኩያ ነበር::

□ የንጂ የዕቅብ ተርጓም

(King James Version)

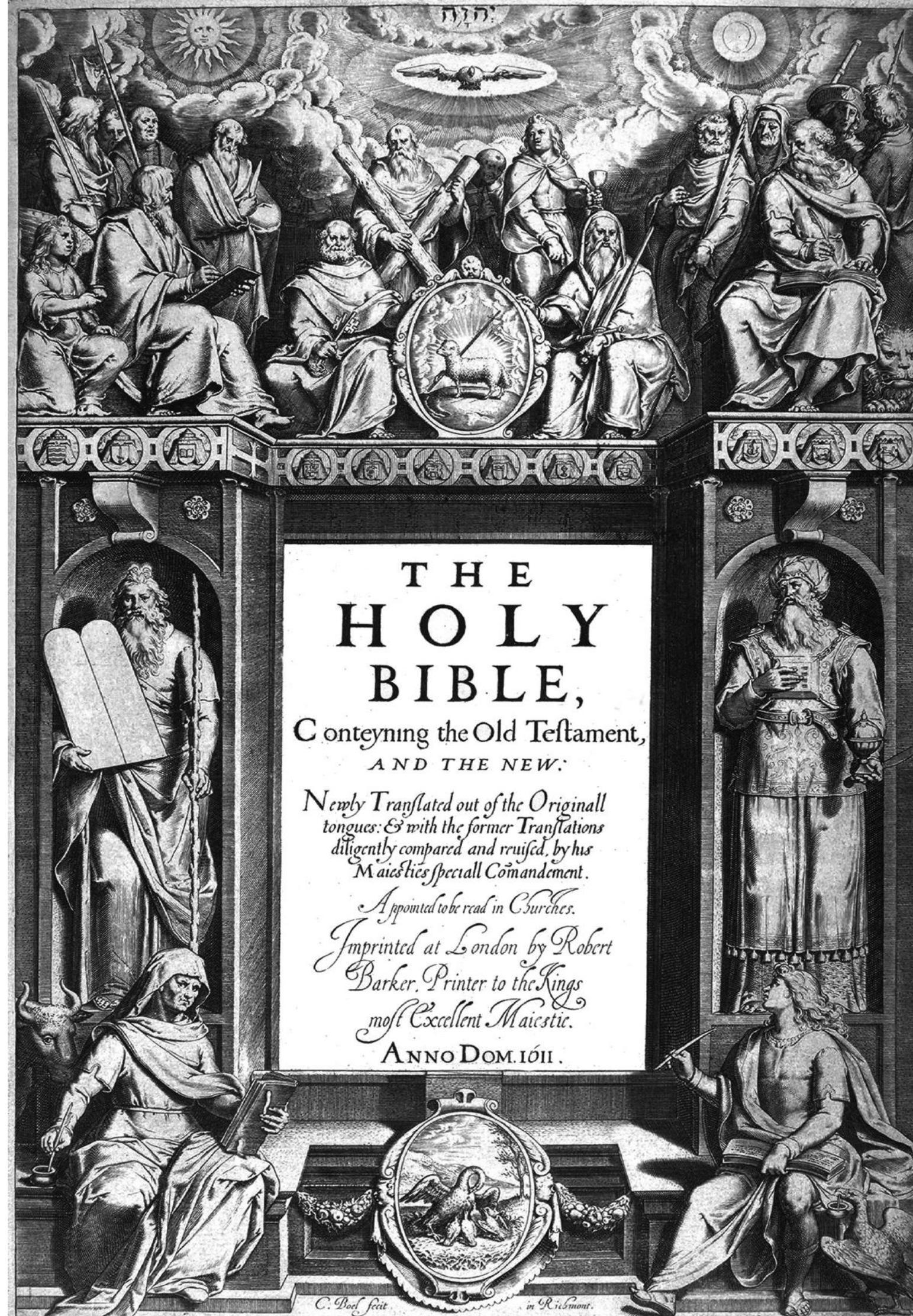
የመጀመሪያ ተርጓም - 1611ዓ.ም

የተርጓም ስፍራ - አንቀጽ 1

- 1604፡ ያዕቆብ የእንግሊዝ ነገሥ ሆኖ ከተኩም በፊል
በረሰ ሰብዳቤነት በህምጥተን ከርተ ፖለስ በተከሂደው
የበት ከርስቴያን ሌዋች ጥበቃ ላይ በንዑው የነበሩት
የእንግሊዝና የመጀመሪያ ቁጥር ተርጉምች የተበለሽና
ለዋናው እውነት መልስ የሚይሳው በመሆናቸው እኩል
የእንግሊዝና ተርጉም እንዲታተም በተነሱ ጥያቄ
የተርጉም ሲሆው እንዲሸሙር ተደርጋል፡፡
- የንጂ ያዕቆብ ተርጉም በዘመኝ ደረጃ ተወካይነትን
ያተረፈው በጣም ቅመኝ እና ምሁራዊ ተርጉም ሲለንበር
ነው፡፡

- ዓገልግሎት አንድያደርግ ምምብ አራት ከእንግሊዘ
ትልቅ የሚበለ የዕብረይስት እና የገዢ ቁጥርናን ጽዋ
ከእነዚህ ውስጥ አርብ ስባት በቻ የሆነት በስራው
አደተሰተኬ ይመስከራለቸዋል፡ ከእነዚህም መከከል
  - ❖ ሪፖርድ ባንክርፍት የመተርካም ሂደቱን በማረጋጀት
እና ከእንግሊዘ ቤተክርስቲያን አስተምሃርዎች ጋር
መጠጣሚን በማረጋገጥ ሲደረ ተልቅ ማኅ ነበረው፡፡
  - ❖ ለንደለቻት አንድሬስ የእስት የሰነ-መለከት እውቀት እና
የቋንቋ ተለዋዎች ለተርካም ሂደቱ ወሰኑ ነበሩ.
አንድሬው ከተርካም ከሚችዎች አንድን ይመስ
የነበረ ሲሆን በጥሃርዋዊ ጥንካሬው ይታወቁ ነበር፡፡
  - ❖ እድዋርድ ለሳሽ በዕብረይስት ቅዱች የተከና ቁጥር
እና ተርጓሜ ነበር፡፡ እውቀቱ የበለይ ከዳንን ደረሱች
ለመተርካም ተልቅ እንዲ ነበረው፡፡ ለይሳሽ የተርካም
ከሚች አባል የነበረ ሲሆን የዕብረይስት ቅዱን
ደረሱች በተከከል እንዲተረገሙ አስተዋጽኑ
አበርከታል፡፡

□ ቅንስተንጻዴስ ርነ ተሻረዴ

(Constantin von Tischendorf)

የጥረት ኮሚኒ-1815-1874ዓ.ም

- ፍረድሪክ ቅንስተንጻዴስ ስን ተሽረዴርፍ(1815-1874ዓ.ም)
በዚህ የብራና ደሳይታን እና የአዲስ ከዳን ቁርጥሬዣችን
ለሁትመት ለማዘኝት ሆኖችን የሰው ስው ነበር፡፡
- ለተደርሱ ጉዳቶው በጀመር ይገባል ላይ “እንደ ቁጥሩ ለራ
አጠቃላይ ይህም የመጀመሪያውን የአዲስ ከዳንን
መልከ መልሰ ለማግኘት የሚደረገ ተማሪ ነው” የሚል
ተገኘቸል፡፡

C. Tischendorf.

- በሃያ አጥዥት ዓመቱ እኩል በጥም አድከሚ የሆነውን
ከደከሰ እኩራምን የመለየት ሥራ ፎጻረቤታይ
የአጥዥትና ክፍለ ኮሙን የግረክኛ የእኩል ጽሑፍ
በአሁራ ሁሉተኛው ክፍለ ኮሙን በነበረው የሰርዞ ቤት
ከርስቲያን አበት እኩራም እንደገና ጥቅም ለይ ወጪል::
- ስምንት የእኩል ከዳን እትምትን በ1841-1872 ዓ.ም
አዘጋጅታል:: በተጨማሪም ወደ ሁሉት ደርዝና የማጠኑ
የእኩል ከዳን የእኩል ጽሑፍና ማዘጋጃት ቅልል::
- ከተሽንድርፍ በጥም አስፈላጊ ጥናቶች እንዲ በስንት
ከተሬን የሚገኘው ከደከሰ ሲኖረተከሰ ነው::
- ተሽንድርፍ በንዑው የነበሩትን የበት ከርስቲያን አበቶች
የእኩል ጽሑፍና ቅዱዋችና ደርጊቶች መርምጃል::በእኩል
ኮሙን የነበሩት ፍንጻዣቶች እጥብካም በሆነም ከእኩል
በፊላ ለማመጣት ስወች የሰራው ታክክለኛ ስራ መንገድ
በራን በመሆን አገልግሎል::

